

Els objectius del mil·leni

Catalina Thomàs Galmés Vellibre

El dissabte dia 14 de maig es va celebrar una jornada a Espai Solidari sobre els Objectius de Desenvolupament del Mil·leni (ODM). Hi havia una quinzena de persones, la majoria d'elles pertanyents a diferents ONGs, a part d'altres que per curiositat hi acudiren lliurement. Aquestes ONGs són Medicus Mundi, Veïns sense Fronteres, Unicef i Ensenyants Solidaris.

I per què una reunió d'aquestes entitats tan diferents?

Es tractava de posar en comú la nostra visió sobre els tan anomenats i tan poc coneguts *Objectius del Mil·leni*.

Margarita i Almudena foren les encarregades de dirigir les nostres passes per aprendre una mica més sobre aquests ODM. Així, una de les frases més repetides durant tota la jornada fou: "un aprèn d'allò que s'enamora; no podem ensenyar una cosa si no creim fermament en ella".

Darrere els ODM hi ha tota una sèrie de conceptes, procediments i actituds, així com una reflexió sobre la nostra forma de vida i sobre de quina manera aquesta forma de vida influeix sobre els altres i sobre la pobresa en el món. Suposen una actitud activa i compromesa davant els desafiaments que ens presenta la profunda desigualtat existent en el planeta. També promouen una visió crítica sobre el nostre lloc en el món.

Les dades provoquen calfreds: actualment hi ha 114 milions de nins i nines que no van a l'escola; 2/3 parts de tots els analfabets són dones adultes. Cada dia cauen dues torres bessones plenes d'infants per causa de la fam.

“Hem de tenir en compte que a Amèrica Llatina existeix un 100% de nins i nines matriculats a les escoles, però molts no hi van.”

La dècada dels 90 va ser molt efervescent pel que fa a cimeres i conferències mundials. Es va promulgar

la "Declaració del Mil·leni", un acord de mínims. També va ser una època molt regressiva: els poders públics es retreien, es va anar cap a les privatitzacions.

Inclourem aquí una petita referència al contingut de cadascun dels Objectius del Mil·leni. Els objectius suposen moltes metes. Els podem fer moltes crítiques –per exemple, el seu eurocentrisme–, però sempre hi ha una petita il·lusió que ens dirigeix perquè tot rutlli bé...

Eradicar l'extrema pobresa i la fam. Segons el Banc Mundial i el Fons Monetari Internacional, la pobresa extrema es dona quan es té manco d'un dòlar per dia; la relativa es dona quan es té manco de dos dòlars diaris. I si es tenen molts de dòlars però ningú ven aliments?

Aconseguir una educació primària universal. En realitat es perden quatre anys de formació, ja que no parlem d'educació bàsica, sinó sols d'educació primària. Hem de tenir en compte que a Amèrica Llatina existeix un 100% de nins i nines matriculats a les escoles, però molts no hi van. Fixem-nos aquí que no es parla en cap moment d'alfabetització de persones adultes.

Promoure la igualtat de gènere i donar poder i informació a les dones. Si ens hi fixam, aquí no parla de diferències de raça, ètnia o nacionalitat... Les dones de les elits sí que són als parlaments; les dones camperoles no estan representades en els poders locals.

Reduir la mortalitat infantil. Els menors de 5 anys, normalment moren per malnutrició i condicions insalubres.

Millorar la salut materna. Però alerta! No es parla en cap moment d'avortament, de contracepció... Som conscients que tot això no es pot incloure dins cap objectiu.

S'ha comprovat que aquells nins que tenen mare i són cuidats per ella tenen menys probabilitats de morir que no aquells i aquelles que són orfes. Es realitzen molts d'avortaments clandestins a conseqüència dels quals moren moltes dones. En els canals oficials no es pot esmentar l'avortament, és un tema vedat pel Vaticà, el fonamentalisme islàmic, etc.

Combatre la SIDA. Els EUA tenen un còctel reduït a una pastilla, però la companyia farmacèutica propietària no vol vendre la patent. Es fan cursos a molts diversos indrets per mentalitzar les dones sobre l'ús del preservatiu, tant per evitar malalties de transmissió sexual com la SIDA, com per reduir la natalitat. S'ha comprovat, en seguiments posteriors, que les dones estan ben convençudes; el problema són els seus marits. Davant això, està ben clar que és absolutament necessari l'educació dels homes en tots aquests temes. Hem de saber també que, la majoria de vegades, no es diu que la causa de les morts sigui la SIDA, sinó que es posen altres causes. No hi ha, per tant, un registre fiable de les morts per la SIDA.

Assegurar la sostenibilitat ambiental. Aquest objectiu és realment inabastable, de tan extens com és. Hem de

parlar del problema de l'aigua (no cal anar molt lluny, a les Illes tenim greus problemes d'abastiment d'aigua per la manca de pluja i la sequera); en el cas de Bolívia s'ha duit a terme una total privatització del mercat de l'aigua; la gent no sap on l'ha d'anar a cercar. Hem de parlar també de les "favelas", cases fetes amb materials de desfet; així com les enormes quantitats de desplaçats interns a països com Colòmbia.

"...en cap cas és possible que aquests països puguin tornar el deute que tenen, aquest deute els ofega."

Arribam per fi a l'objectiu 8, l'objectiu que ens ha portat a fer tota aquesta reflexió: Desenvolupar una associació global per al desenvolupament. Hem d'unir les nostres forces. La meta número 15 ens marca un camí possible: no hem de parlar de fer el deute extern sostenible, sinó que l'hem de cancel·lar directament; en cap cas és possible que aquests països puguin tornar el deute que tenen, aquest deute els ofega.

Les diferents ONGs tenim interessos particulars i diferents; és absolutament necessària la COORDINACIÓ.

Tant de bo es pogués aconseguir el compromís del 0,7% com a ajuda oficial per al desenvolupament; treball productiu i formal per als joves —a Àfrica l'esperança de vida davalla moltíssim i no hi ha gent jove en edat de treballar—; tant de bo tots sortíssim al carrer quan el G-8 es reunís... Som la primera generació capaç de mobilitzar-se conjuntament d'una manera eficaç (Internet és una arma en aquest sentit).

Avui en dia la màxima prioritat és el continent africà. La taxa de mortalitat en aquest continent és enorme; l'esperança de vida baixa d'una manera alarmant. La SIDA n'és el principal motiu. EUA no vol participar en la millora del tractament per una qüestió "de moralitat"... A Sud-àfrica una de cada tres persones pateix de VIH-SIDA. En aquest cas, per ser d'urgència màxima, el país hauria de tenir dret a produir la medicació adient; però el problema continua: EUA, en plena possessió de les patents, no ven aquests medicaments i aleshores comença el negoci de les malalties i del patiment humà...

Per altra banda, Xina i Índia aglutinen dues terceres parts de la població mundial: som 6.100 milions de persones en el món; i 4.000 milions viuen sota la línia de la pobresa.

Quan parlem de millores, sempre ens referim a les zones més ben comunicades i properes als ports marítims. Segueix havent-hi regions oblidades. Hem de tenir en compte que els indicadors són estatals; hi ha moltes zones on no hi ha cap recurs.

I què ocorre amb el deute extern? Quina és la solució? La sostenibilitat del deute? No! D'aquesta manera el deute es fa de cada vegada més gros i esclavitzava més els països. La solució passa per la condonació, l'ajuda i el control de la gestió d'aquesta ajuda: s'ha d'evitar que l'1% del total dels diners que s'envien als països en desenvolupament quedi a les butxaques de l'equip de govern que signa aquestes ajudes. Aleshores ens demanam: si concedir un crèdit és totalment lucratiu, qui controla tot aquest procés, si els primers agents de corrupció són els governs? Com podem garantir que l'ajuda de les ONGs arriba íntegrament al seu destí? Les ONGs, això sí, són objecte de contínues avaluacions, es fan memòries exhaustives de totes les actuacions, es duu un recull de factures perfectament transparent. Per què, d'una banda sí i de l'altra no? És evident i normal el fort escepticisme que acompanya gran part de la societat envers la feina d'organitzacions com les nostres. Es pot complir, en realitat, l'objectiu 8? Es poden deixar de banda, per aconseguir objectius comuns, la manca de solidaritat i la competitivitat entre ONGs? Es pot aconseguir un major moviment social entre tanta diversitat d'ONGs?

El Directori Mundial està format pel G8 i l'ONU (que constitueixen el poder dur), el Fons Monetari Internacional i l'OMC (Organització Mundial del Comerç). Aquests són els guionistes, és a través d'ells que són explicades tant la producció com les vies de superació de la pobresa.

“...si concedir un crèdit és totalment lucratiu, qui controla tot aquest procés, si els primers agents de corrupció són els governs?”

El G8 no és una institució; és totalment discrecional: manen els més poderosos, prenen les decisions conjuntament: França, Gran Bretanya, Japó, Alemanya i EEUU es reuniren a la Trobada de Rambouillet; en principi constituïren el G-7; més tard s'hi incorporà Rússia (G-8). En el G-8 no hi ha assemblea, manen tal i com volen.

L'ONU (Organització de Nacions Unides) en realitat no és un organisme autènticament democràtic; qui mana allà és en realitat el Consell de Seguretat. Existeix una Assemblea, però les seves decisions no són vinculants. Koffi Annan centralitza totes les demandes.

L'OMC (Organització Mundial del Comerç) està formada per 136 països i només té 10 anys d'existència (fou creada el 1995). El seu antecedent fou el GATT; l'OMC s'encarrega d'establir les lleis del comerç internacional; es proposa la liberalització del comerç en tots els sectors econòmics. És una institució multilateral, amb seu i regles, formada per comitès. L'OMC representa l'ordre dins la globalització.

A partir de les institucions de Bretton Woods es dona lloc a les altres dues i importants institucions: EL Fons Monetari Internacional (creat per gestionar el deute) i el Banc Mundial (ajuda al desenvolupament, creat després de la Segona Guerra Mundial).

Aquestes institucions són emissores de política; estrictament no són tan democràtiques.

SENSE EXCUSES, 2015

Aquest ha de ser el nostre objectiu, caminar cap al compliment dels ODM el més aviat possible. Avui sembla que les prioritats no estan en el desenvolupament, sinó en la lluita contra el terrorisme, però si caminam coordinats, es pot aconseguir.

La Campanya Pobresa Zero que poc a poc s'està presentant ens dirigeix cap al compliment dels objectius del Mil·leni. Aquest ha de ser un projecte i un compromís alhora local i global, del qual la paraula clau és PRESSIONA! Contra la pobresa, PRESSIONA.□